

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm || Vitae aulicae

Schopper, Hartmann

Francof. Ad Moen., 1584

VD16 R 1015

Capvt VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70432)

optimum & vtilem filium reliquisse satis claret. Denique aut sine liberis viri interierunt: aut tales habuere plerique, vt melius fuerit de rebus humanis sine posteritate discedere.

Romulus. Et vt ordiamur à Romulo, hic nihil liberorum reliquit. Nihil Numa Pompilius, quod vtile posset esse Reipubl. Quid Camillus? num in similes liberos habuit? Quid Scipio, cuius Ca- tones qui magni fuerunt? iam verò de i. me- ro, Demosthene, Vergilio, Crispo, Terentio, Plauto, Ouidio, cæterisque aliis quid loquar? quid de Cæsare? quid de Tullio? cui soli me- lius fuerat non habere. Quid de Augusto, qui nec adoptiuum bonum filium habuit: cum illi eligendi potestas fuisset ex omnibus. Fal- sus est etiam ipse Traianus in suo munice- ac nepote deligendo. Sed vt omittamus ado- ptiuos, veniamus ad genitos. Quid Marco felicius fuisset, si Commodum non reliquis- set hæredem? Quid Severo Septimio, si Bas- fianum nõ genuisset? hæc ille. Sic Demosthe- nes dicebat, à viris bonis quasi satis volenti- bus filios improbos nasci. Sed de his satis.

*Augustus
nec adopti-
uū bonum
habuit fi-
lium.*

CAPVT VI.

ARGVMENTVM.

*Turpianarratis commissi Greuinchius audit
Vulpis, Et hæc memori singula corde notat,
Cum res iratos sit habere grauisima Diuos,
Omnibus hos horis conciliare stude.*

Per

Per aruarinis humida
 Cum Vulpe, dum Greuincio
 Non ambularet segniter,
 Astutus inquit Reinike:
 Cum nesciam profectio

Quid portet hac incommodi,
 Num largiantur prosperam
 Reuersionem numina,
 Proinde vobis omnia
 iam confitebor crimina:
 Vt inter antiquissimas,
 Recentiores sedulo
 Offensiones colloces.
 Non te latent fallacia,
 Quas nuper Isengrimo,
 Et usq; feci coniugi,
 Tum quomodo fefellerim,
 Regi q; mira finxerim,
 Auroq; vano lusserim,

M 3

Ca.

Reinike i-
 terum sibi
 male con-
 sciens sceler-
 ra sua Gre-
 uincio e-
 narrare in-
 cipit.

I.

Scelus di-
 cit se in Lu-
 pum eius-
 que coniu-
 gē deliquisse.

II.

Mendacis
 Regi illu-

III. *Caputq; Lampi mortui*
 Innocentē *Cum Bellino transmiserim.*
 trucidauit *Et mortis in periculum*
 Lampum. *Coniecerim grauisimum.*

III. *Vt in super Cuniculum*
 Bellino *Acerbius compresserim.*
 causa mor- *Ad vsq; vita spiritum,*
 tis exstitit.

V. *Coruiq; nuper coniugem*
 Cuniculū *In rure deprehenderim,*
 ferme stran *Prensamq; deuorauerim.*
 gulauerat. *Hac haftenus confecimus.*

VI. *Prioris à nouissimo*
Confessionis tempore.
Malis relictis omnibus,
Qua non recordor amplius.
Sic nuper Isengrinum,
Mecum profectum longius
 Corui vxor- *Adelegantes consitas*
 rem deuo- *Spumantis vrbes Odera*
 raut: *Miris fefelli fraudibus.*

VII. *Vt esurire cœperat,*
 Adhuc aliā *Equa videbat filium*
 fraudē Isen *In ruris arui millibus*
 grinio se fe *Lasciuientem pascuis.*
 cisse recen- *Abi refert equam roga:*
 tet. *Quanti velut pinguisimum*
Hunc filium diuendere.

Reinike o- *Accedo matrem prouinus*
 mnium ma *Et diligenter sciscitor:*
 lorum fa- *Num iuniorum vendere*
 bricator. *Equum velit ferociens.*
Ipsam Lupus pecunia.

*Quod cogitet persolvere,
 Respondet illa si placet:
 Afferto mox pecuniam.
 Proscriptiones Singula
 Quibus Velim diuenderes
 Pedis sinistri continet.
 Concede, si Vis, perlege.
 Prasentens fallaciam,
 Me litteras cognoscere
 Humaniores peruego.
 Et mox ad Isengrinum
 Responsiones de fero
 Ipsiq; dico singula.
 Tunc ille, quid stultissime?
 Non litteras cognoscerem,*

Reinike da
 lura equa
 animaduer
 tit, raro e
 nim a nuo-
 sa capitur
 a quo vul-
 pes.
 Arrogantia
 Isengrini.

*Gracas, Latinas, Gallicas,
 Germanicas, Hebraticas
 Erphordia qui tempora
 Tam multa cultor omnibus*

In artibus contriuerim.

Hic operire Reimike

Quousq; scriptum per legam.

Abit, rogatq; faeminam,

Quanti Velut diuendere.

Pedis, sed illa, corneam

Attolle, dicit, Vngulam.

Hic scriptionem perlege.

Lupus propinquat ocynus,

Et os fame scens admouet:

Hinc litteras in Vngula

Proscriptionis quaritat.

Mox imp. titus icibus

Equa tribus grauisimis,

Humi cruentus sternitur.

Centactus esset fulmine.

Suaq; Vit & ne scius,

Inanis atq; sanguinis,

Horam tacebat integram.

Equam Videbam currere,

Fugaq; Vitam querere:

Et Vulneratus acriter,

Rigabat ora steribus:

Et eiulabat turpiter

Supinus Isengrinus.

Astutia Rei Accedo blandis in super

nikes qua Adulor illi Vocibus,

Isengrinio Virumq; dico nobilem:

fatis ama Tum quæro, num per soluerit,

rulente il Equumq; deuorauerit

ludit. Mibiq; portiunculam

Insidus abnegauerit,

Num leniter dormiuerit,
 Ciborefectus optimo.
 Respondet Isengrinus:
 Quid saucio lethaliter
 Conuictaris Reinike?
 Tam grandis infelicitas
 Surdas moueret arbores,
 Crudelis haec benefica
 Pedis potenter & ngula
 Improuidum crudeliter
 Percussit, ut prosternerer,
 Essemq; penè mortuus.

Sic noster Isengrinus
 Ferè peremptus fraudibus
 Meis fuisse innocens,
 Nunc ergo prouidentior,
 Vi am relinquam perditam:
 Nec tale crimen horridum
 Vnquam deinceps fecero,
 M. iam q; consuetudinem
 Hanc diligenter corrigam.

Responsio
 Isengrinij
 qua ad mi-
 seratione
 sui Reini-
 kē induce-
 re conatur.

Promittit
 emendatio-
 nē Reinike

HINC DISCENDVM.

Ut suo quisq; se pede meriti discat, nec de
 gestis propriis impudenter gloriari audeat, ne
 cum res factis testanda est, turpiter atq; igno-
 minio e confundatur. Notatur hic etiam ar-
 rogantia studiosorum, qui pretiosum & irre-
 parabile omnino tempus in Academijs saepe
 illustribus inutiliter deperdunt, parentesque
 sumptibus exhauriunt infinitis, domumque
 reuersi cum fructus, quos ex literis perceperunt.

I.
 Arrogantia
 studiosorum
 ignauorum
 hic nota-
 tur.

M 5 de

depromendi sunt, ipsi scientia inflati, cristas erigunt, omniumq; rerum scientiam sibi arrogant. Verum ubi examinantur, imperiti rerum omnium, rudesq; ignariq; erubescunt, expallent, & titubant. Quibus sanè consulerem, si studiis ad immortalem nominis gloriam contendere nollent, operam tamen darent, ne quasi extremi scabie occuparentur, aut tempestiuè satis ^{arrogantiam} fastum istum ex animo

Arrogantia expuerent & proijcerent. Præterea autem de *vitio qua* arrogantia vitio nonnulla in medium pro-
le sit est. n. ferre lubet. Si itaq; principium inuisibilis fa-
ditur. pientia esse considerauerit homo non obli-
Principiū uisci sui ipsius, & semper ante oculos habe-
omnis sapi re originem suam: si cogitauerit se puluerem
entia est, & umbram, aquam & cinerem iam inde à
nosse se creationis suæ exordiis, per crimen arrogan-
metipsum tia nunquam inflabitur: quæ est (vt inquit
Arrogantia Salomon) abominatio Domini, & à qua fem-
omnis ha- per hæreses omnes exorta sunt. Hæresis au-
sis princi- tem nihil aliud, quam propria opinionis ele-
pium. ctio, contra sanctam determinationem Ec-
Hæresis clesie, quæ sanè absque arrogantia esse non
quid pro- potest, Et hæreticus est diuisus, ac separatus
præ sit. à fide catholica. Arrogantia modestiæ con-
Hæreticus traria est, ex impudentia, vanam auctorita-
idem est tem sibi comparat, superbiæ filia: hæc verò
quod sepa- ambitiones comes, rapientis etiam homi-
ratus ab nes ad honores, nec quicquam pensi habentis,
Ecclesia qua sit eundem vel quò. Quocirca ne homi-
Catholica, num inuidiam vel odium incuramus sum-
mopere ea vitanda est, vel saltem, eam aliquo
modo.

modo contraxerimus; castiganda: Vt Epami-
 nundas fecit, qui solitus erat lauto corpore,
 hilariq; vultu prodire in publicum. Quique
 postridie eius diei, quo feliciter pugnatu fue-
 rat in Leuctris, processit squalidus ac sum-
 missus, amicis vero seiscitantibus, num sibi
 molesti aliquid accidisset, nihil inquit, sed he-
 ri sensi me plus a quo mihi placuisse, hodie
 (adeo arrogantiam metuit) illius gaudij inso-
 lentiam castigo. Haud quaquam ergo sapi-
 entiam sibi aliquis arrogabit, quoniam solus
 Deus sapiens est. Thales, cum Miletu inuen-
 tam auream mensam iussisset Apollo sapien-
 tissimo donari, ciuitasq; eidem dari decreuis-
 set, magnitudinem huius laudis non agno-
 scens, oraculi sententiam interpretatus est, A-
 pollini mensam offerendam esse docens, quod
 Deus hoc verborum inuolucro significasset,
 neminem mortalium scilicet, sed solū Deum
 ut diximus) sapientem esse. Ex quo fit vt ali-
 quando riserint Ephesij Heracitum, qui iam
 senium ingressus, se neminem audiuisse, sed a
 seipso didicisse omnia & nihil denique igno-
 rare affirmabat. Maiori laude dignus videtur
 Socrates, qui frequentissimè dicebat, tamen si
 oraculo Delphico sapientissimus quisset iu-
 dicatus, se nihil scire, nisi hoc vnum, quod ni-
 hil sciret. Pythagoras vt crimen hoc vitaret,
 non sapiens, sed Philosophus, id est, sapientie
 amator appellari voluit. Sapiens enim verè
 seipso contentus est, extra se verò nihil ap-
 petat, nihil querit aut eurat, similis mundo,

*Epaminon-
 das arrogans
 etiam inuito*

*Solus Deus
 est sapiens*

*Ephesij He-
 racitum
 qui omnia se-
 lus sibi mi-
 tribueret,
 deriserunt*

*Socrates
 laudatur*

*Pythago-
 ras non sa-
 piens, sed
 tantum a-
 mator sa-
 pientia dicitur*

*et voluit
 Sapiensque
 verè sibi*

qui vndique teres est, quiq; rotundus tantum
 sibi constat. Moses vt arrogantiam vitaret, de
 se loquens, quasi de alio loquitur. Hæc sunt,
 inquit, verba quæ locutus est Moses. Sic
 Iob, Vir erat in terra Hus, nomine Iob. Sic
 Ioannes, hic est discipulus ille qui testimo-
 nium perhibet de his. Nec arrogantia vitio
 est ascribendum, quod aliquando Paulus se
 habere S. S. professus sit, Augustinus verò se
 parem prophetis esse dixerit, & istorum exem-
 plo etiam se laudavit Imperator noster Iusti-
 nianus, quia illud ipsum non inanis gloria
 fuit, sed veritas & virtus loquentium longè
 maxima & excellentissima. Sed infra de ar-
 rogantia vitio plura dicemus.

CAPVT VII.

ARGVMENTVM.

*Mota per exemplum Vulpecula Regis & .i. uila
 Se peccasse refert idq; licere putat.
 Scilicet Empedocles a dentē frigidus Aeternam
 Infiltrat stupida cur ego mente sequar?*

Tunc Reiniken Greuinchius
 Compellat hu sermonibus:
*Amice quon nec charior,
 Aut vilius est iucundior:
 Vitæ tuæ nequissima
 Commissa sunt grauisima,
 Culpæ tamen te liberum
 Ab omnibus pronuncio,
 Sed nil periculosius,
 Nihilq; pestilentius,*

Quam